

jeg drømte om
at få den
østlige takvinge
at se igen

sommerfugledigte

teksterne er indsamlet og præpareret af julie sten-knudsen
PINK JERSEY PRESS 2020
ISBN 978-87-999182-2-5

kontakt: pjpressdk@gmail.com

adrian:

man kan ikke komme uden om
at mange af os fuglekiggere
har slået os på dagsommerfugle
der sker ikke meget på fugleartslisterne
når man er kommet over 350 arter

desuden kan sommeren være lidt kedelig
fuglemæssigt set
og så holdes dampen ekstremt oppe
med dagsommerfugle
i den periode

adrian:

jeg trænger godt nok til at finde et hit
og få den berømte "ornigasme"

kildren i maven
rystende hænder
man er stresset ud til yderste grænse

den er værst/bedst
indtil andre kommer og bekræfter observationen
så kan man puste ud
men stadig have adrenalinen
kørende i kroppen

det er mange år siden jeg har oplevet den
med alle de "nasseobs" jeg har gjort
hvor andre har fundet hittet

majbritt:

jeg kender det udmærket, adrian
det er som et fix
(kan jeg tænke mig)
din beskrivelse er ganske udmærket
også når det gælder svampe
netop de rystende hænder
tankekredsen, stressen
og så bekræftelsen
det er bare så fedt

en ny art i dk
og man kan ikke sove i flere nætter
man plager sine omgivelser i dagevis

adrian:

lystløgnere har været oppe at vende før
andre ved ikke selv at de fejljobser
men gør det igen og igen
nybegyndere der forveksler en bysvale
med en stormsvale
en rødhals med en lille fluesnapper

det er ofte de nybegyndere
som er kommet op i årene
og pludselig fatter interesse for naturen
det er der ikke noget galt i
men de har ligesom glemt at læse på lektien
inden de bestemmer noget

os der er vokset op med ornitologien
har lært et og andet
omkring jizz, adfærd, stemmer og kendetegn
mange af de almindelige arter
kan vi bestemme uden brug af kikkert

john:

vi laver alle fejl
men ikke på mnemosyneplanet
det svarer til
at jeg meldte en natal frankolin ind fra nyord

mikkel:

underligt med betulae
den har ikke opdaget
at stenalderlandskabet er forandret

w-album er vel en generalist
som tilpasser sig
og kan klare sig overalt
den er sådan en ruderat-skodsommerfugl

pruni savner gamle landskaber
varme beskyttede lysninger med slåen
den trænger til noget guldalderlandskab

ilicis fatter jeg ikke en bjælde af
almindelig overalt i sverige og sydpå
men danmark kan den ikke styre
det må være noget personligt sjælevæsen
jeg bliver ikke klog på den

rubi, tja, har aldrig forstået
hvorfor den gider gyvel og overdrev i jylland
men på sjælland er en mosebølle-, tranebær-
og andet-mosevæsen-art
hvad er det for noget rod?
vi har masser af gyvel herovre på sjælland

deleted profile:

hej mikkel,
hvor har du set tages?

mikkel:

på bakken ved nordisk lejrskole
ét eksemplar
men det var inden bakken blev græsset til døde
af alt for mange køer
der var desuden myriader
af selene, amandus og hippothoe
once upon a time

john:

mangfoldigheden er blevet meget mindre
det er 30 år siden
jeg sidst har set en isblåfugl i danmark
den er ikke hvor den plejede at være

der hvor jeg kommer
er der tomt og øde
og mangler arter

leonard:

at der dyrkes helt op til de fredede egekrat
er til stor skade
det er trist at tjekke på google earth
der dyrkes til kanten
med sprøjtemidler og kunstgødning
det smadrer krattet
og den ellers talrige egesommerfugl
forsvinder

d. 2 august 1975
så jeg på nogle gederams
30 til 40 hunner
på én gang

deleted profile:

næsten alt går bare tilbage
hvor er det trist
for 10-15 år siden fandtes
blandt andet semiargus, hippothoe og amandus
på lokaliteten
de er væk nu
nu er der bare lidt selene, cinxia
og andet gøgl tilbage

leonard:

i 60'erne begyndte man
at omlægge en del landbrug til stordrift
man satte husdyrene i stalde
og øgede forbruget af gødning og sprøjtemidler

op gennem 70'erne
forsvandt flere små gårde
man stoppede med at have kvæg på græs
og der var længere imellem marker der lå brak

jeg kan huske dengang grøfterne var blomsterrige
masser af grønne hegnsskel mellem markerne
som også var mindre dengang

john:

de forsvandt
uden at man lagde mærke til dem
det virkede som om de forsvandt
fra grøftekanterne
med ét slag
og langsomt døde ud
på deres gode steder

tænk sig, den store mose
uden liv
hvor der før var mylder
jeg elskede den
nu er det sgu lige meget

det er OS der ser dem dø
det kan jeg græde over

mikkel:

john
right on
jeg er ved at opgive dagdyrene
efter at de har opgivet

selvom det er ved at være sjældent
og dejligt
at se en pamphilus og en icarus
er det ikke det samme som dengang
man skulle vifte de to væk
for at se hvad der ellers var

john:

hvad har vi dog gjort?
når det bliver galt nok
og ender med 0
kan naturen ikke regenerere
det er en frygtelig katastrofe
som ingen fatter betydningen af
men forestil jer
at der ikke kom ukrudt op mellem fliserne

leonard:

*men forestil jer
at der ikke kom ukrudt op mellem fliserne
problemet er nok
at mange vil se det
som et drømmescenarie
noget man bør stræbe efter*

perlemorrandøje
lever i egekrat
lysåbne og solbeskinnede

den fandtes på nogle få lokaliteter
gårsdal krat, hald ege
grimstrup krat, nørholm

på trods af forsøg på at sikre arten
gik den jævnt tilbage
og blev sidst set ved hald ege
i 1995

årsagen til tilbagegangen
er sikkert tilgroning af egekrattene
måske forstærket af klimatiske faktorer

på den sidste lokalitet
viste det sig meget vanskeligt
at få udført de nødvendige rydninger
af buske og træer
desuden valgte myndighederne
at lægge en flisebelagt cykelsti med belysning
gennem lokaliteten

der er ikke observeret individer af perlemorrandøje siden
på trods af intens eftersøgning

herorandøje
lever på fugtige og varme skovenge
i skovlysninger og langs grøfter
hvor larven lever på græs

herorandøje fandtes
på adskillige lokaliteter
på syd- og vestsjælland
samt i jægerpris

den optrådte ofte talrigt
de sidste år i vemmetofte skov
og i lellinge skov
hvor den sidst blev set i 1981

tilbagegangen skyldes dræning
og tilplantning af lokaliteterne
med rødgran

terningsommerfugl
findes på løvenge
hvor larven lever på kodriver

den har været uddød i danmark siden 1960

den forsvandt på grund af tilgroning af levestedet

der er meldt om ét individ
set i lellinge
i 1997

skovhvidvinge

lever i skovenge, lysninger

og langs de lysåbne skovveje

larven lever på ærteblomstrede planter

især gul fladbælg og vikke

skovhvidvinge er uddød i danmark

årsagerne er dræning

tilplantning af lysninger og enge

samt ophør af stævningsdrift og græsning i skoven

den kan næppe forventes at genindvandre

da årsagerne til artens forsvinden

ikke er ophørt

stor ildfugl

lever som larve på vandskræppe

og stiller meget specifikke krav til biotopen

i danmark er arten kun fundet på falster

i perioden 1934-55

hvor den kunne optræde ret talrigt

formodentlig forsvandt den

efterhånden som tørvemosen voksede til

efter ophør af tørvegravning

desuden har indsamling

muligvis

spillet en rolle

svalehale
lever på enge, strandenge
og i moser

larven lever hovedsagelig på kær-svovlrod
men kan også findes på angelik og kvan
tilflyvende individer
kan lægge æg på gulerod og persille
i haver og gulerodsmarker

svalehalen fandtes ynglende
mange steder i landet
men forsvandt efterhånden
på grund af dræning og tilgroning
af moserne

mnemosyne
lever på liden lærkespore
og finger-lærkespore
på solbeskinnede løvenge
med læ for vinden

arten forsvandt
i takt med at denne biotoptype forsvandt
på grund af manglende afgræsning
tilgroning eller opdyrkning

mnemosynen blev lokalt fredet
i jægerspris i 1960
men kort efter blev lokaliteten opdyrket
og arten forsvandt

egesommerfugl
lever i egekrat
meget varme
solbeskinnede

arten fandtes på fem-seks lokaliteter
sidst i hvidding krat
hvor den er fundet med sikkerhed i 1984
ét eksemplar er muligvis set i 1991

hvidding krat
er et lavt, soleksponeret egekrat på sandbund

da man plantede rødgran
umiddelbart syd for krattet
blev det tilsyneladende for skygget
og egesommerfuglen forsvandt

arten må betegnes som uddød i danmark
selvom det ikke kan udelukkes
at der findes en population et sted
for egesommerfugl lever skjult

slåensommerfugl
lever i slåenkrat
meget varme
solbeskinnede

arten er sidst observeret
i krenkerup skov
i 1987

man kan ikke være helt sikker på
at den er uddød
måske skjuler den sig
et eller andet sted

østlig takvinge
tilbringer det meste af dagen
med at flyve rundt blandt trætoppene
men bruger også meget tid på
at sole sig
på sten og stammer
eller suge udsivende safter
fra sårede træer
ikke sjældent kan den ses
direkte på jordoverfladen
hvor den suger mineraler
af fugtig jord

leonard:

d. 15 april

fotograferede thomas møller en østlig takvinge
på den nordlige del af fælleden

d. 28 april kom jeg cyklende langs vandet ved broen
da jeg så en kirsebærtakvinge eller østlig takvinge
jeg må have skræmt den op fra vejen
så var den væk

mine øjne var ved at trille ud af mit hoved

leonard:

jeg drømte om
at få den østlige takvinge at se igen

leonard:

i blekinge mødte vi en svensk samler
der fangede en østlig takvinge
lige ved siden af os på stien
damn

det var første gang jeg så den østlige takvinge
men det var en mat fornemmelse
at fotografere den døde

der var også flere kirsebærtakvinger på vingerne
det skabte en lettere ophidset stemning iblandt os

der var en samler som så
at jeg fotograferede en kirsebærtakvinge
på 100 meters afstand
så kom han løbende og fangede den
mens jeg stadig fotograferede
jeg havde lyst til at kvæle ham

de fleste der samler
er jo fornuftige nok
men her var det tæt på ballade

leonard:

først tre år senere
lykkedes det mig at fotografere
en levende østlig takvinge
i småland
selv dér stod der en samler
som gerne ville nette den

leonard:

d. 10 marts

var jeg sammen med jesper andersen
ude på fælleden
for at lede efter den østlige takvinge
vi så kun lidt nældens takvinge

sidst på eftermiddagen skrev peter pihl i en mail
at han havde fotograferet en østlig takvinge
nøjagtig det samme sted
som for to år siden

jesper ringede også lettere ophidset om aftenen
så var jeg godt klar over
hvad jeg skulle
næste morgen tidligt

leonard:

d. 11 marts

kom jeg ud i skoven ved 10-tiden

der på engen
ca. kl. 10:45
så jeg en østlig takvinge
jagte en nældens takvinge
ind i pilekrattet

kl. 10:50 så jeg endnu en østlig takvinge
der var jeg oppe og ringe

jesper var sammen med jens beck lige i nærheden
så jeg fik kun få minutter alene med denne han
den var meget medgørlig
og blev der til omkring kl. 12:12

så efter ti år
lykkedes det mig
at få billeder af den østlige takvinge
i danmark

jesper:

første flertals obs i danmark
ankomst 940
rekognoscerer området
1048 ringer leonard
han har en xanthomelas-han tæt ved mit udgangspunkt
jens beck og undertegnede ankommer 1050
helt klassisk xanthomelas

1202 melder jeg ny xanthomelas-han
300 meter fra "main-area"
alt set på den
leonard ser den igen 1213
og melder hak på den
altså nyt individ

eufori

velkommen
til en ny dansk dagsommerfugl

ejnar:

tillykke med de opsigtsvækkende observationer
man bliver helt "høj"
af at høre om jeres oplevelser

vi kan jo håbe at arten får fred i skoven i år
fred for forstyrrelser
forårsaget af fotografer
lepidopterologer
og andre naturinteresserede

vi må alle tænke på vores omdømme
nogle få kan ødelægge meget
for mange

men pas på med at mistænkeliggøre
andre folk der færdes derude

søren:

vi kan foreløbig kun gisne om
hvorvidt der er tale om en bestand
men selv hvis der kun er tale om
tilflyvende gæster
skal vi selvfølgelig sørge for
at de ikke bliver indsamlet
de har simpelt hen større værdi
som levende, fritflyvende repræsentanter
for en foranderlig natur
end som pynt
i en samlers samling

jesper:

kan vi ikke stoppe samlerdiskussionen her
og lade tråden handle om østlig takvinge
som har bosat sig i danmark
hvilket er ret unikt

jeg har ikke set nogen samlere i dag
der ville fange xanthomelas
og lad være med at fordømme samlere
de fleste er fornuftige nok
til at lade sådanne arter være
at der så er nogle få
der ikke kan styre sig
ødelægger det bare for andre
og især for de samlere der respekterer det
tag det lidt roligt

søren:

indsamling af dagsommerfugle
er i manges øjne stadig
en decideret grundsten
for ikke at sige "menneskeret"

indsamling af dagsommerfugle
er totalt forældet
utidssvarende, uvidenskabeligt
videnskaben har virkelig ikke brug for
flere døde takvinger

leonard:

godmorgen alle sammen
hold da op
sikke en drejning tråden har taget

søren:

hej alle
jeg kan godt forstå hvis i synes
at det jeg skriver
er møgirriterende

sjældne fund af sommerfugle
involverer normalt
fund af enkeltindivider
og så er indsamling et problem

i de tilfælde hvor sådanne enkeltindivider indsamles
er der ikke noget "til overs"
til de sommerfugleinteresserede
som måtte komme efter

dermed kommer den ene interesse
helt automatisk i konflikt med den anden
hvad kan man gøre ved det
jeg har ikke selv noget svar

leonard:

det handler ikke om
om folk er samlere, fotografer
eller kommer med kikkert
det er mængden af mennesker
der udgør presset
på den østlige takvinge

at os med kamera og kikkert
ikke gør skade
er ikke korrekt

vores trang til at se en sjælden art
får os til at opsøge de samme steder
og nogle gange er vi bare for mange

vi kan forhindre en østlig takvinge-han
i at opholde sig på sit habitat
i venten efter en hun

vi kan simpelt hen presse den
over på en ringere lokalitet
hvor dens parringsadfærd
og succes med næste generation
forringes

klaus:

hvis du finder
en østlig
takvinge fanget i et ned
lagt drivhus
(som gud for
længst har forladt) eller
i en smedje
(uden hverken
død eller djævel)
så skal du
lukke den ud i dagen
det er måske
din egen længsel, du befrier